

AOb·Algemene Onderwijsbond

Aan de Leden van de Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. mevrouw drs. E. de Kler
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 20-10-2010
Briefnr. 580056 JB/TSC
Onderwerp Reactie Algemene Onderwijsbond op het regeer- en gedoogakkoord en de Rijksbegroting 2011
Inlichtingen J. van den Bergh, 030 2989210

Geachte leden van de Vaste commissie, geachte woordvoerder onderwijs,

Binnenkort debatteert u over de Regeringsverklaring en kort daarop vergadert u over de begrotingen van de departementen. De Algemene Onderwijsbond (AOb) deelt graag zijn visie op de plannen van dit kabinet, als inbreng voor deze debatten. De AOb wil elk talent optimaal benutten, investeren in meer en betere leraren en de leerling en de klas weer in het middelpunt van de aandacht zetten.

Dit kabinet zet volgens het eigen akkoord de mens centraal en wil inzetten op vakmanschap in het onderwijs. De AOb steunt die intentie en wil graag voorstellen steunen die daar ook werk van maken. Maar op basis van het voorgestelde beleid komt de bond tot de conclusie dat het kabinet met dit akkoord talent verspilt en niet investeert, maar juist bezuinigt in onderwijs. Bovendien: de bezuinigingen zijn al met pen ingetekend, terwijl de investeringen met potlood zijn geschetst, wat geen garanties biedt voor de beloofde positieve effecten.

De AOb ziet drie opdrachten voor een komende kabinetsperiode:

1. Elk talent optimaal benutten.

De AOb wil toponderwijs op elk niveau. De mensen voor de klas, de ondersteuners en de schoolleiders zijn samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van onderwijs. Docenten dragen de verantwoordelijkheid voor de inhoud van hun onderwijs. De regering schiet hier duidelijk tekort: het kabinet Rutte bezuinigt onverantwoord hard op zorgleerlingen, het maakt zittenblijven en verkeerd kiezen onmogelijk en legt de rekening voor doorleren neer bij de leerling en de student zelf:

- **Passend onderwijs wordt onmogelijk. Dit raakt de hele klas.** Het kabinet bezuinigt 315 miljoen op passend onderwijs. Hierdoor komen zorgleerlingen thuis te zitten, of moeten ze met te weinig begeleiding worden opgevangen in de klas. Dat raakt elke leerling en leerkracht.
- **Zittenblijven wordt niet bekostigd en langer doorleren komt voor rekening van de scholier.** Scholen krijgen de prikkel alle leerlingen in een keer door hun onderwijs te jagen. Studenten moeten de financiering voor hun master lenen en door een bezuiniging van 333 miljoen euro op het

inburgeringsonderwijs, 25 miljoen bezuiniging op de volwasseneneducatie en het afschaffen van de bekostiging voor onderwijs aan 30-plussers (nog eens 170 miljoen) wordt de bijdrage van het mbo aan Leven Lang Leren nihil.

2. Het lerarentekort oplossen en afrekenen met onbevoegdheid

Het onderwijs snakt naar een aanval op de onbevoegdheid. De lerarenopleiding verdient extra aandacht. Met geld voor bijscholing en het belonen van goede onderwijsprestaties krijgen leerlingen meer tijd van hele goede leraren. Jonge leraren moeten de tijd krijgen om zich te ontwikkelen. Elke basisschool heeft een conciërge of een administratief medewerker nodig.

Het kabinet handhaaft de aanpak van het lerarentekort en investeert in scholing. Daar is de AOb blij mee. Maar die investeringen worden grotendeels teniet gedaan door twee opeenvolgende nullijnen voor het personeel. Het effect van een experiment met prestatiebeloning is twijfelachtig en het is onaanvaardbaar dat het kabinet niets doet aan onbevoegde docenten:

- **Het kabinet lost het lerarentekort onvoldoende op.** Uit recent onderzoek van Jaap Dronkers blijkt dat het oplossen van het lerarentekort het niveau van het Nederlandse onderwijs enorm opkrikt. Dus is het handhaven van het budget voor meer én betere leraren goed nieuws, net als een investering van 200 miljoen euro in scholing van personeel. Het teruglopende lerarentekort loopt echter onverbiddelijk weer op door de voorgenomen bezuinigingen op de lerarensalarissen (253 miljoen euro in 2010 en 304 miljoen in 2011) en de aankondiging blijvend op loonmatiging in te zetten.
- **Prestaties beloon je met goed personeelsbeleid.** In de VS, Canada en Israel mislukten experimenten met individuele prestatiebeloning. De AOb pleit voor een *Dutch approach*: individuen en teams belonen voor goed onderwijs met een hogere functie, scholing of een extra periodiek. De cao en het Convenant LeerKracht bieden hier goede mogelijkheden voor.
- **Dit is het moment om af te rekenen met onbevoegdheid.** Het kabinet stelt terecht een lerarenregister voor. De AOb wil dat daar ook in opgenomen wordt of een docent zijn bevoegdheid heeft. Het budget voor zij-instromers om hun bevoegdheid te halen moet daadwerkelijk worden uitgegeven. De bond pleit voor apart offensief om onbevoegde docenten bij te scholen en onderwijsassistenten de mogelijkheid een bevoegdheid te halen.

3. Waar voor iedere onderwijseuro: rechtstreeks investeren in de klas

Het huidige onderwijsbudget kan veel efficiënter worden uitgegeven: per sector wil de AOb een minimumpercentage van het budget hanteren voor rechtstreekse investeringen in de klas. De reserves die scholen hebben opgebouwd dienen weer aan onderwijs te worden uitgegeven. Voor het geld voor de huisvesting van scholen geldt hetzelfde. Zo wordt het bestaande budget uitgegeven aan datgene waar het voor is bedoeld: toponderwijs voor elke leerling. Het kabinet wil de prioriteiten op de begroting herschikken ten gunste van de kwaliteit van het onderwijs. Maar in het beleid legt het de verkeerde accenten. Voor de AOb geldt: het geld moet zoveel mogelijk naar de klas. Toegevoegde waarde haal je vooral uit goede leraren die genoeg tijd hebben voor hun leerlingen:

- **Geld moet naar de klas.** Het kabinet komt in het akkoord vooral met prikkels achteraf: scholen moeten objectief meetbare prestaties leveren. De AOb wil garanties vooraf. Geld moet op de juiste plek komen. De klassen worden kleiner doordat meer geld rechtstreeks naar de klas gaat. De AOb is voorstander van minimumpercentages van de bekostiging, bestemd voor de klas: In het basis- en voortgezet wil de bond een klas van maximaal 24 leerlingen met één bevoegde leraar. In het mbo is de maat dat 70% van het beschikbare budget wordt besteed aan onderwijs in een kleine klas door één

bevoegde leraar, conform de aangenomen motie Van Gent cs. In het hoger beroepsonderwijs wil de AOb een student-docentratio van minstens 1:21.

- **Toegevoegde waarde moet komen van goed personeel en een goede schoolleiding.** Het kabinet wil de toegevoegde waarde van het onderwijs meten en stelt veel toetsingsinstrumenten en kennisbases voor. Dat is niet altijd een slecht instrument, maar ook geen garantie voor goed onderwijs. Als het kabinet echt de mens centraal wil zetten en vakmanschap wil stimuleren, moet de inhoud van het onderwijs het domein zijn van genoeg goed opgeleide docenten. De school moet worden geleid door goede schoolleiders die het proces in de klas goed faciliteren.

In de achterliggende pagina's werkt de AOb deze uitgangspunten verder uit in concrete voorstellen en kritiekpunten. De bond zal dit kabinet afrekenen op zijn beleid, maar let ook scherp op de intenties die het kabinet heeft voor zijn beleid. De bond staat voor het recht op onderwijs, heeft een emancipatoire doelstelling en is tegen discriminatie, racisme en xenofobie. Dat betekent dat de bond het voor het personeel en de leerlingen opneemt als het beleid van het kabinet indruist tegen de opvatting van de bond over diversiteit in de klas en de vrijheid van onderwijs, óf strijdig is met Europese regels en internationale verdragen.

Ik ben zeer bereid de AOb-visie op onderwijs en dit regeerakkoord toe te lichten.

Een afschrift van deze brief is naar de bewindslieden gestuurd.

Hoogachtend,

Walter Dresscher
Voorzitter Algemene Onderwijsbond

bijlage: 1

cc.:

- De fractievoorzitters en fractiesecretariaten
- De minster en de staatssecretaris van het ministerie van OCW
- De directeurs po, vo, bve, ho van het ministerie van OCW
- De werkgeversorganisaties
- De onderwijsbonden
- Onderwijsraad
- De Inspectie voor het Onderwijs
- SBO